

Cẩm nang doanh nghiệp

TÓM LƯỢC
HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC KINH TẾ TOÀN DIỆN KHU VỰC

RCEP

Nhóm Biên soạn

Nguyễn Thị Thu Trang
Phùng Thị Lan Phương
Nguyễn Thị Thùy Dung
Nguyễn Thanh Trà

*Trung tâm WTO và Hội nhập
Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam*

Cẩm nang doanh nghiệp

TÓM LƯỢC
HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC KINH TẾ TOÀN DIỆN KHU VỰC

RCEP

Thông tin trong Cẩm nang này chỉ phục vụ mục đích tham khảo. Để biết nội dung chính xác của các cam kết, doanh nghiệp cần tra cứu Văn kiện chính thức của Hiệp định RCEP (tại <https://trungtamwto.vn/chuyen-de/16567-van-kien-hiep-dinh-rcep>).

Mọi quan điểm trong Cẩm nang này là của Nhóm tác giả, không phản ánh quan điểm của Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, Viện Nghiên cứu Quản lý Kinh tế Trung ương hay Chương trình Aus4Reform.

LỜI MỞ ĐẦU

Hiệp định Đối tác Kinh tế Toàn diện Khu vực (Regional Comprehensive Economic Partnership - RCEP) là Hiệp định thương mại tự do (FTA) giữa 10 nước ASEAN (trong đó có Việt Nam) và 05 đối tác kinh tế ngoài ASEAN là Australia, Hàn Quốc, New Zealand, Nhật Bản và Trung Quốc, được ký kết vào ngày 15/11/2020. Hiệp định có hiệu lực sau khi có đủ 6 nước ASEAN và 03 đối tác ngoài ASEAN hoàn tất quá trình phê chuẩn nội bộ.

Việt Nam có mối quan hệ thương mại – đầu tư đặc biệt lớn với các nước thành viên ký kết RCEP. Những đối tác thuộc топ đầu các nguồn đầu tư trực tiếp nước ngoài vào Việt Nam, các nguồn nhập khẩu lớn nhất vào Việt Nam đều có mặt trong khu vực này. Trong so sánh với các FTA của ASEAN và ASEAN với các đối tác, Hiệp định RCEP có phạm vi cam kết rộng, mức độ tự do hóa mạnh và/hoặc có tiêu chuẩn cao hơn ở nhiều khía cạnh. Do đó, việc thực thi RCEP được dự báo sẽ có tác động mạnh mẽ tới nền kinh tế cũng như hoạt động kinh doanh của các doanh nghiệp ở Việt Nam.

Văn kiện Hiệp định bao gồm 20 Chương và 04 Phụ lục, với nhiều ngàn trang cam kết có nội dung và ngôn ngữ phức tạp. Việc tìm hiểu và tận dụng được cơ hội từ các cam kết này là thách thức lớn với hầu hết các doanh nghiệp Việt Nam.

Để hỗ trợ doanh nghiệp tìm hiểu và có sự chuẩn bị đầy đủ hơn cho việc thực thi hiệu quả Hiệp định này, Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam – VCCI (Trung tâm WTO và Hội nhập) đã tiến hành biên soạn cuốn **Cẩm nang doanh nghiệp “Tóm lược Hiệp định Đối tác Kinh tế Toàn diện Khu vực (RCEP)”**.

Đây là tài liệu tóm tắt các nội dung cốt lõi của RCEP, lựa chọn trong số các cam kết có tác dụng trực tiếp nhất và dự kiến có ảnh hưởng nhiều nhất tới lợi ích của doanh nghiệp. Trên cơ sở phân tích nội dung các cam kết RCEP, đánh giá ảnh hưởng của chúng tới doanh nghiệp, tham khảo các nghiên cứu, phân tích, tóm tắt của chuyên gia trong và ngoài nước về cam kết, Cẩm nang diễn giải các cam kết theo cách thức ngắn gọn, dễ hiểu, đồng thời lưu ý doanh nghiệp về những vấn đề cần quan tâm, tập trung chuẩn bị cho việc thực thi hiệu quả các cam kết liên quan.

Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam trân trọng cảm ơn sự hỗ trợ của Chương trình Australia hỗ trợ cải cách kinh tế Việt Nam (Aus4Reform) cho việc nghiên cứu, biên soạn và phổ biến Cẩm nang doanh nghiệp này.

Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

ASEAN	Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á
ASEAN+	ASEAN và các đối tác đã có FTA với ASEAN
ATIGA	Hiệp định thương mại hàng hoá ASEAN
C/O	Giấy chứng nhận xuất xứ
CPTPP	Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ Xuyên Thái Bình Dương
EVFTA	Hiệp định thương mại tự do Việt Nam – Liên minh châu Âu
FTA	Hiệp định thương mại tự do
GATT	Hiệp định chung về thuế quan và thương mại của WTO
GATS	Hiệp định chung về thương mại dịch vụ của WTO
ISDS	Cơ chế giải quyết tranh chấp giữa Nhà nước và nhà đầu tư nước ngoài
MFN	Nguyên tắc đối xử tối huệ quốc
NT	Nguyên tắc đối xử quốc gia
NTM	Biện pháp phi thuế quan
PSR	Quy tắc xuất xứ cụ thể mặt hàng
QTXX	Quy tắc xuất xứ
RCEP	Hiệp định Đối tác Kinh tế Toàn diện Khu vực
SHTT	Sở hữu trí tuệ
SME	Doanh nghiệp nhỏ và vừa
SPS	Các biện pháp an toàn thực phẩm, kiểm dịch động thực vật
TBT	Hàng rào kỹ thuật trong thương mại
WTO	Tổ chức Thương mại Thế giới

MỤC LỤC

Phần thứ nhất

▶ CÁC VẤN ĐỀ CHUNG

1. RCEP là gì?	10
2. RCEP bao gồm những thành viên nào?	12
3. RCEP có hiệu lực khi nào?	15
4. Các nền kinh tế có thể rút lui hoặc gia nhập RCEP không?	16
5. Mối quan hệ giữa RCEP và các thỏa thuận quốc tế khác?	17
6. RCEP vận hành và giám sát thực thi thông qua các thiết chế nào?	19
7. Có ngoại lệ nào cho các cam kết của RCEP không?	22
8. Các tranh chấp liên quan tới RCEP được xử lý như thế nào?	24
9. RCEP có quy định gì về các hỗ trợ kỹ thuật giữa các nước thành viên?	28

Phần thứ hai

▶ THƯƠNG MẠI HÀNG HÓA

THUẾ QUAN

10. Các cam kết về thuế quan được quy định như thế nào trong RCEP?	30
11. Khác biệt thuế quan được quy định như thế nào trong RCEP?	32
12. Các nước đối tác có cam kết thuế quan như thế nào cho hàng hoá của Việt Nam trong RCEP?	35
13. Cam kết ưu đãi thuế quan của các nước RCEP cho một số nhóm hàng xuất khẩu chủ lực của Việt Nam?	37
14. Việt Nam có cam kết thuế quan như thế nào cho hàng hoá của các nước đối tác trong RCEP?	42
15. Cam kết ưu đãi thuế quan của Việt Nam cho một số nhóm sản phẩm nhập khẩu từ các nước thành viên RCEP?	44

QUY TẮC VÀ THỦ TỤC XUẤT XỨ

16. Các quy tắc và thủ tục về xuất xứ được quy định ở đâu trong RCEP?	47
17. Để được hưởng ưu đãi thuế quan RCEP hàng hoá phải đáp ứng các tiêu chí xuất xứ nào?	49
18. Tiêu chí “xuất xứ thuần túy” (WO) trong RCEP có gì đáng lưu ý?	50
19. Tiêu chí “Hàm lượng giá trị khu vực” (RVC) trong RCEP được quy định như thế nào?	52
20. Tiêu chí “Chuyển đổi mã số hàng hóa” (CTC) trong RCEP được quy định như thế nào? Có ngoại lệ/linh hoạt nào khi áp dụng hay không?	54
21. Quy tắc “Cộng gộp” trong RCEP có gì đặc biệt? Có phải nguyên liệu từ tất cả các nước thành viên RCEP đều được phép cộng gộp khi xác định xuất xứ của hàng hóa không?	57
22. Hàng hóa thuộc diện áp dụng khác biệt thuế quan có QTXG gì khác biệt không?	59
23. Ngoài các quy định về tiêu chí xuất xứ, doanh nghiệp cần lưu ý vấn đề gì khác về QTXG trong RCEP?	61
24. Quy tắc xuất xứ RCEP đối với một số sản phẩm xuất khẩu chủ lực của Việt Nam?	63
25. Cơ chế chứng nhận xuất xứ hàng hóa trong RCEP có gì đặc biệt?	64
26. Mẫu giấy chứng nhận xuất xứ (C/O) của RCEP như thế nào? Thời điểm cấp và thời hạn hiệu lực của C/O RCEP?	66
27. Chứng từ tự chứng nhận xuất xứ trong RCEP cần có những thông tin gì?	68
28. Chứng từ chứng nhận xuất xứ hàng hóa giáp lưng được quy định như thế nào trong RCEP?	69
29. Theo quy định của RCEP, hóa đơn bên thứ ba không phải là thành viên Hiệp định có được chấp nhận không?	70
30. Trường hợp nào hàng hóa được miễn chứng từ chứng nhận xuất xứ hàng hóa?	71
31. Quy trình kiểm tra, xác minh xuất xứ trong RCEP được quy định như thế nào?	72
32. Trường hợp nào hàng hoá bị từ chối cho hưởng ưu đãi vì lý do xuất xứ?	73

CÁC CAM KẾT KHÁC VỀ THƯƠNG MẠI HÀNG HÓA

33. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về các biện pháp phi thuế quan?	74
34. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về hải quan và tạo thuận lợi thương mại?	77
35. Cam kết về các biện pháp an toàn thực phẩm, kiểm dịch (SPS) của RCEP có gì đáng chú ý?	79
36. Cam kết về hàng rào kỹ thuật trong thương mại (TBT) của RCEP có gì đáng chú ý?	82
37. RCEP có cam kết gì về phòng vệ thương mại?	85

Phần thứ ba

THƯƠNG MẠI DỊCH VỤ, ĐẦU TƯ

THƯƠNG MẠI DỊCH VỤ

38. Cam kết về thương mại dịch vụ của RCEP bao trùm các lĩnh vực, phương thức cung cấp thương mại dịch vụ nào?	90
39. Phương pháp cam kết về mở cửa thị trường dịch vụ trong RCEP?	92
40. Cam kết mở cửa thị trường dịch vụ cụ thể của các nước RCEP?	94
41. RCEP quy định các nguyên tắc cơ bản nào về mở cửa thị trường dịch vụ?	97
42. RCEP có cam kết gì về cách thức quản lý thị trường dịch vụ?	100
43. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về dịch vụ tài chính?	103
44. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về dịch vụ viễn thông?	106
45. Cam kết về các dịch vụ chuyên môn trong RCEP có gì đáng chú ý?	108
46. Việt Nam có cam kết mở cửa thị trường dịch vụ trong RCEP ở mức nào?	109

ĐẦU TƯ

47. Cam kết về đầu tư của RCEP có đặc điểm gì đáng chú ý?	110
48. RCEP ghi nhận các nguyên tắc tự do hóa đầu tư nào?	112
49. RCEP có cam kết nào đáng chú ý về bảo hộ đầu tư?	115
50. RCEP có cam kết gì về xúc tiến và tạo thuận lợi cho đầu tư?	118
51. Các nước thành viên RCEP cam kết mở cửa đầu tư như thế nào?	119
52. Cam kết mở cửa đầu tư của Việt Nam trong RCEP?	121
53. RCEP cam kết như thế nào về việc nhập cảnh tạm thời cho cá nhân kinh doanh?	124
54. Cam kết của Việt Nam trong RCEP về di chuyển thể nhân?	125

Phần thứ tư

SỞ HỮU TRÍ TUỆ - MUA SẮM CÔNG

SỞ HỮU TRÍ TUỆ

55. RCEP có cam kết về các vấn đề sở hữu trí tuệ (SHTT) nào?	128
56. RCEP có yêu cầu các nước thành viên tham gia các Điều ước quốc tế về SHTT cụ thể nào không?	130
57. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về quyền tác giả và quyền liên quan?	131
58. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về nhãn hiệu?	132
59. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về chỉ dẫn địa lý?	133
60. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về sáng chế?	134
61. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về kiểu dáng công nghiệp?	136
62. RCEP có cam kết gì đáng chú ý liên quan tới tên miền, tên quốc gia?	137
63. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về tổ tụng dân sự nhằm thực thi quyền SHTT?	138
64. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về tổ tụng hình sự nhằm thực thi quyền SHTT?	140
65. RCEP có cam kết gì đáng chú ý về thủ tục thực thi quyền SHTT tại biên giới?	141
66. Cam kết RCEP về hợp tác và hỗ trợ kỹ thuật trong vấn đề SHTT?	164

MUA SẮM CÔNG

67. RCEP có cam kết gì về mua sắm công?	143
---	-----

Phần thứ năm

CẠNH TRANH - THƯƠNG MẠI ĐIỆN TỬ - DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA

68. RCEP có cam kết gì về cạnh tranh?	146
69. RCEP có cam kết gì về thương mại điện tử?	148
70. RCEP có cam kết gì về SME?	151